

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

તમિલનાડુ સરકારના સચિવ અને અન્ય

વિરુદ્ધ

કે. વિનાયગમૂર્તિ

ઓગસ્ટ ૨૬, ૨૦૦૨

[જી.બી. પટ્ટનાયક, રૂમા પાલ અને કે.જી. બાલાક્રિષ્નન, જેજે.]

આબકારી નીતિ:

તમિલનાડુ પ્રોહિબિશન એક્ટ, ૧૯૨૭ – તમિલનાડુ (રિટેલ વેન્ડિંગ) રૂલ્સ, ૧૯૮૮ – નિયમો ૧૩, ૧૪ અને ૩૦ – આબકારી નીતિ – ભારતીય બનાવટના વિદેશી દારૂનું છૂટક વેચાણ – આબકારી મહેસૂલમાં વધારો – વિશેષાધિકારની મંજૂરી અને તે માટે લાયસન્સ જારી કરવું – હાલના લાયસન્સધારકોના લાયસન્સનું નવીનીકરણ – રાજ્ય સરકાર દ્વારા નીતિમાં સુધારો – લાયસન્સના નવીનીકરણને નાબૂદ કરવું અને નવા ડ્રો ઓફ લોટ્સ (ચિઢી ઉછાળવી) માટે નિર્દેશ આપવો – સુધારેલી નીતિને પડકારવી –

હાઈકોર્ટે તેને મનસ્વી ઠેરવી – અપીલ પર ઠરાવ્યું કે, હાઈકોર્ટ સાચી હતી કારણ કે સુધારેલી નીતિ માત્ર હાલના લાયસન્સોને બદલીને વ્યક્તિઓના નવા જૂથને નવો ડ્રો કરીને લાયસન્સ આપવા માટે હતી અને આબકારી મહેસૂલમાં વધારો કરવા માટે ન હતી.

અપીલકર્તા-રાજ્ય સરકારે ભારતીય બનાવટના વિદેશી દારૂની છૂટક વેચાણની દુકાનોના લાયસન્સ માટે એક નીતિ અપનાવી હતી. તેમાં વિશેષાધિકાર આપવાની અને તે માટે લાયસન્સ જારી કરવાની જોગવાઈ હતી અને હાલના લાયસન્સધારકો લાયસન્સના નવીનીકરણ માટે અરજી કરી શકતા હતા. રાજ્ય સરકારે હાલની નીતિમાં ફેરફાર કરીને હાલના લાયસન્સધારકોના લાયસન્સના નવીનીકરણની પ્રથા બંધ કરી અને નવેસરથી ડ્રો કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો. હાલના લાયસન્સધારકોએ તેને પડકાર્યો. હાઈકોર્ટે ઠરાવ્યું કે હાલના લાયસન્સોના નવીનીકરણને નાબૂદ કરવું અને નવેસરથી ડ્રો કરવાની પ્રક્રિયા અનુસરવી તે ગેરવાજબી અને મનસ્વી હતું. આથી આ વર્તમાન સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન્સ.

અરજદારોએ દલીલ કરી હતી કે સુધારેલી નીતિમાં હસ્તક્ષેપ કરવામાં હાઈકોર્ટની ભૂલ હતી કારણ કે દારૂનો વ્યવસાય કરવો એ નાગરિકનો કોઈ સહજ અધિકાર નથી; રાજ્યની ધારાસભા અથવા કારોબારી સરકાર નશાકારક દારૂના

વેચાણના વ્યવસાયને તેના દુષણો ઘટાડવા અથવા તેને સંપૂર્ણપણે દબાવવા માટે નિયંત્રિત કરવા માટે સંપૂર્ણ સક્ષમ છે; રાજ્ય સરકારે આબકારી મહેસૂલ વધારવા માટે હાલની નીતિમાં ફેરફાર કર્યો હતો; વિશેષાધિકાર મેળવનાર પાસે લાયસન્સના નવીનીકરણનો કોઈ અધિકાર નથી અને સુધારેલી જોગવાઈઓ નવા આબકારી વર્ષ માટે દાખલ કરવામાં આવી છે અને એ પણ કે હાલના લાયસન્સધારકો દારૂના લઘુત્તમ જથ્થાનો ઉપાડ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હોવાથી આબકારી મહેસૂલ વધારવા માટે નવી નીતિ ઘડવામાં આવી હતી.

એ પ્રતિવાદીએ દલીલ કરી હતી કે સરકારી આદેશના માત્ર તે ભાગને રદ કરવામાં હાઈકોર્ટ ન્યાયી હતી જેને આબકારી મહેસૂલ વધારવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે કોઈ સંબંધ ન હોવાનું ઠર્યું હતું. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે લાયસન્સધારકો સરકાર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલી વિશેષાધિકાર ફી ચૂકવવા માટે સંમત છે અને આબકારી સત્તાધિકારીઓ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવતી દારૂના ઉપાડની મર્યાદાથી પણ બંધાયેલા રહેશે.

પિટિશન્સ ફગાવી દેતા, કોર્ટે ઠરાવ્યું:

૧. કોઈ પણ નાગરિક નશાકારક દારૂના છૂટક વેચાણ માટેના કોઈ સહજ અધિકારનો દાવો કરી શકે નહીં. રાજ્યના નાગરિકના વિશેષાધિકાર તરીકે તેનો

દાવો કરી શકાય નહીં. રાજ્ય જે કોઈ પણ નિયંત્રણ લાદે છે, તે સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૯(૬) ના અર્થમાં વાજબી નિયંત્રણ હોવું જોઈએ અને નિયંત્રણની વ્યાજબીતા દરેક વેપારમાં અલગ અલગ હોય છે અને તમામ વેપાર માટે કોઈ ચોક્કસ નિયમ નક્કી કરી શકાતો નથી. (૬૯૦-એફ, જી)

૨.૧. પ્રસ્તુત કેસમાં, રાજ્ય સરકારનો હેતુ નશાકારક દારૂના વેપારને નાબૂદ કરવાનો નહોતો પરંતુ આબકારી મહેસૂલ વધારવા માટે તેની નીતિ બદલવાનો છે. સરકારી આદેશોના નવા સેટ હેઠળ, ભારતીય બનાવટના વિદેશી દારૂના છૂટક વેચાણ માટે મોટી સંખ્યામાં દુકાનો કરવામાં આવી છે, દુકાનોનું પુનઃ-વર્ગીકરણ કરવામાં આવ્યું છે, છૂટક દુકાનોનું પુનઃ-ગોઠવણ અને સ્થળાંતર કરવામાં આવ્યું છે અને વિશેષાધિકાર ફીની રકમમાં વધારો કરવામાં આવ્યો છે. હાઈકોર્ટે આ તમામ શરતોને એ આધારે માન્ય રાખી હતી કે તે આબકારી મહેસૂલના વધારા સાથે સંબંધિત હતી. ૨૦૦૧-૨૦૦૨ ની આબકારી નીતિમાં, ૨૦૦૧-૨૦૦૪ ના બ્લોક સમયગાળા માટેના જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૧૫ માં પ્રતિબિંબિત થયા મુજબ, નવીનીકરણના અધિકારનો સ્પષ્ટપણે નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હોવાથી, રાજ્ય સરકાર તેને રદ કરી શકી ન હોત અને ૭,૦૦૦ દુકાનોના સંદર્ભમાં વિશેષાધિકારો નક્કી કરવા માટે ફરીથી ડ્રો કરવાની તે જ પ્રક્રિયા નવેસરથી અપનાવવાનો નિર્દેશ આપી શકી ન હોત કારણ કે તેને આબકારી મહેસૂલ વધારવા સાથે કંઈ લેવાડેવા નથી. હાઈકોર્ટે યોગ્ય રીતે નિષ્કર્ષ

કાઢ્યો કે તે મનસ્વી અને તરંગી હતું અને તેનો હેતુ માત્ર હાલના લાયસન્સધારકોને બદલીને નવી વ્યક્તિઓને નવો ડ્રો કરીને લાવવાનો હતો. જો કે અગાઉની નીતિ હેઠળના લાયસન્સધારકો નવીનીકરણના સંપૂર્ણ અધિકારનો દાવો ન કરી શકે પરંતુ તે નકારી શકાય નહીં કે ૨૦૦૧-૨૦૦૪ ના બ્લોક સમયગાળા માટેની આબકારી નીતિ અને એક્ટ તથા નિયમોની સંબંધિત જોગવાઈઓ સાથે વંચાતા જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૧૫ નવીનીકરણના કેસની કલ્પના કરે છે અને તે આબકારી કમિશનરની ભલામણો પરથી પણ સ્પષ્ટ થાય છે જેના આધારે રાજ્ય સરકાર સુધારેલી નીતિ અને જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૨૮, ૧૨૯ અને ૧૩૦ દ્વારા નવા નિયમો લાવી હતી. (૬૯૦-જી, એચ; ૬૯૧-એ-ડી)

૨.૨. એ વાતની પુષ્ટિ કરવામાં આવે છે કે જી.ઓ.એમ.એસ. ના જે ભાગો હાલના લાયસન્સધારકોને આપવામાં આવેલા વિશેષાધિકારોના બિન-નવીનીકરણ સાથે સંબંધિત છે (જો તેઓ એક્ટ અને નિયમોની અન્ય શરતો પૂરી કરતા હોય તો), તે મનસ્વી છે. હાઈકોર્ટ સમક્ષ વિચારણા માટે આવેલા વર્તમાન જી.ઓ.એમ.એસ. હેઠળ હાલના લાયસન્સધારકોના નવીનીકરણના અધિકારને રદ કરવા અંગેના હાઈકોર્ટના નિષ્કર્ષમાં હસ્તક્ષેપ કરવામાં આવતો નથી. તેથી, સ્વાભાવિક રીતે, યોગ્ય આબકારી સત્તાધિકારીએ લાયસન્સના નવીનીકરણ માટેના અરજદારોના કેસનો નિર્ણય નિયમો તેમજ લાયસન્સની અન્ય શરતો

અનુસાર લેવો પડશે. વધુમાં, હાઈકોર્ટે જે રીતે નિર્દેશો જારી કર્યા છે, તે મેન્ડમસ જારી કરવાના નિયમોને અનુરૂપ નથી. એકવાર કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે એક્ટ અથવા નિયમો અથવા સરકારી આદેશની અમુક જોગવાઈઓ મનસ્વી છે, તો કોર્ટ તેને રદ કરશે અને અરજદારોના કેસો સાથે કામ કરવા માટે કાયદા હેઠળના યોગ્ય સત્તાધિકારી પર બાબત છોડી દેશે. તે દૃષ્ટિકોણથી હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્દેશોમાં ફેરફાર કરવામાં આવે છે. એવો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે સક્ષમ સત્તાધિકારી/રાજ્ય સરકાર લાયસન્સના નવીનીકરણ માટેની અરજી પર કાયદા અનુસાર વિચાર કરશે અને લાયસન્સમાં લઘુત્તમ ઉપાડની શરત સહિતની તમામ શરતોનો સમાવેશ કરવા માટે હકદાર રહેશે. વિશેષાધિકાર ધરાવતા લાયસન્સધારકો ત્રણ જી.ઓ.એમ.એસ. માં સમાવિષ્ટ વિશેષાધિકારની રકમમાં વધારો તેમજ દુકાનોના પુનઃવર્ગીકરણથી બંધાયેલા રહેશે. નવીનીકરણની સુવિધા તે હાલના લાયસન્સધારકો માટે ઉપલબ્ધ રહેશે, જેમણે ૩૧ જુલાઈ, ૨૦૦૨ ના રોજ અથવા તે પહેલાં જરૂરી રકમ જમા કરાવી દીધી હતી. એવો પણ નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે આ લાયસન્સધારકો દ્વારા આબકારી વર્ષ ૨૦૦૨-૨૦૦૩ માટે પહેલેથી ચૂકવવામાં આવેલી વિશેષાધિકાર ફી યોગ્ય રીતે એડજસ્ટ કરવામાં આવશે. [૬૯૧-ઈ-એચ; ૬૯૨-એ-સી]

મદ્રાસ સિટી વાઈન મર્ચન્ટ્સ એસોસિએશન અને અન્ય વિરુદ્ધ તમિલનાડુ રાજ્ય અને અન્ય, [૧૯૯૪] ૫ એસ.સી.સી. ૫૦૯, સંદર્ભ લેવામાં

આવ્યો.

દીવાની અપીલ અધિકારક્ષેત્ર : અપીલ માટે સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન
(સી) નં. ૧૪૭૩૫/૨૦૦૨.

મદ્રાસ હાઈકોર્ટના ૨૪.૭.૨૦૦૨ ના રિટ અપીલ નં. ૨૨૦૮/૨૦૦૨ ના
ચુકાદા અને આદેશ પરથી.

સાથે

એસ.એલ.પી. (સી) નં. ૧૫૭૨૪, ૧૫૭૨૫, ૧૫૭૨૬, ૧૫૭૨૭ અને
૧૫૭૨૮/૨૦૦૨.

કે.કે. વેણુગોપાલ, સી.એસ. વૈધનાથન, આર. મુથુકુમારસ્વામી,
એ.એ.જી. રાજ્ય વતી, કે. મહેન્દ્રન, વિશેષ સરકારી વકીલ, વી. બાલાજી અને
પી.એન. રામલિંગમ, અરજદારો વતી.

પી. ચિદમ્બરમ, એસ. ગણેશ, કે.એમ. વિજયન, રણજિત કુમાર, આર.
આનંદ પદ્મનાભન, આર. વિધુતલાઈ, કે. રામુ, એમ. ભાસ્કર, જે. રવિન્દ્રન,
પ્રમોદ દયાલ, કુમારી અમૃતા સરયૂ, જી. રામકૃષ્ણ પ્રસાદ, જે. પોથીરાજ, કે.વી.
મોહન, વી.બી. સિંહ, રાકેશ કે. શર્મા, કુમારી મોનિકા ત્રિપાઠી, કે.કે. મણિ અને

એ.આર.એલ. સુંદરમ, પ્રતિવાદી વતી.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ પટ્ટનાયક દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન્સનો આ સેટ તમિલનાડુ રાજ્ય દ્વારા મદ્રાસ હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદા સામે દાખલ કરવામાં આવ્યો છે, જે ભારતીય બનાવટના વિદેશી દારૂના છૂટક વેચાણ માટેની લાયસન્સિંગ પદ્ધતિ સાથે સંબંધિત છે. આબકારી વર્ષ પ્રશ્નમાં રહેલા વર્ષના ૧ ઓગસ્ટથી પછીના વર્ષના ૩૧ જુલાઈ સુધીના સમયગાળા માટે હોય છે. જૂન, ૨૦૦૧ માં, તમિલનાડુ સરકાર ૨૦૦૧-૨૦૦૪ ના બ્લોક સમયગાળા માટે ભારતીય બનાવટની વિદેશી દારૂની છૂટક વેચાણની દુકાનોના લાયસન્સ માટે અપનાવવામાં આવનાર 'નીતિ' સાથે આવી હતી. ઉક્ત નીતિ જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૧૩ હેઠળ જારી કરવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત બ્લોક સમયગાળા માટે, એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું કે સમગ્ર રાજ્ય માટે છૂટક વેચાણની દુકાનો ૬૦૦૦ નક્કી કરવી જોઈએ અને વિશેષાધિકાર ફી છેલ્લા ત્રણ વર્ષની સરેરાશ વિશેષાધિકાર ફીને ધ્યાનમાં લઈને અને તેમાં થોડો યોગ્ય વધારો કરીને સૂચિત વિસ્તારના આધારે નક્કી કરવામાં આવશે. એવું પણ નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું કે લાયસન્સધારકે લાયસન્સિંગ સત્તાધિકારી દ્વારા દુકાન માટે નક્કી કરેલા લઘુત્તમ જથ્થાનો ઉપાડ કરવો પડશે અને તેમ કરવામાં નિષ્ફળ રહેવાના

કિસ્સામાં, લાયસન્સધારક સ્ટોક ન ઉપાડવાને કારણે થતા મહેસૂલના નુકસાનના પ્રમાણમાં દંડ ચૂકવવા માટે જવાબદાર રહેશે અને જો હજુ પણ વધુ કસૂર થશે, તો લાયસન્સ રદ કરવાને પાત્ર રહેશે. ઉપરોક્ત નીતિવિષયક નિર્ણય અનુસાર, તમિલનાડુ લિકર (રિટેલ વેન્ડિંગ) રૂલ્સ, ૧૯૮૯ માં સુધારા કરવામાં આવ્યા હતા, જે ૨૨ જૂન, ૨૦૦૧ ના જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૧૫ હેઠળ જારી કરવામાં આવ્યા હતા. પ્રોહિબિશન કમિશનરે ૨૦૦૧-૨૦૦૪ ના બ્લોક વર્ષ માટે ભારતીય બનાવટની વિદેશી દારૂની છૂટક વેચાણની દુકાનોને લાયસન્સ આપવા માટે નવી લાયસન્સિંગ પદ્ધતિની પણ ભલામણ કરી હતી, જેનો રાજ્ય સરકારે સ્વીકાર કર્યો હતો અને રિટેલ વેન્ડિંગ રૂલ્સમાં જરૂરી સુધારા કરવામાં આવ્યા હતા. સુધારેલા નિયમોના નિયમ ૧૩ હેઠળ, જ્યારે પાત્ર અરજીઓની સંખ્યા સૂચિત વિસ્તાર માટેની દુકાનોની સંખ્યા કરતા વધુ ન હોય, ત્યારે વિશેષાધિકાર આપવા માટે તમામ અરજદારોની પસંદગી કરવામાં આવશે. પરંતુ જ્યારે સૂચિત વિસ્તારમાં દુકાનોના સંદર્ભમાં અરજીઓની સંખ્યા તે વિસ્તારની દુકાનોની સંખ્યા કરતા વધુ હોય, ત્યારે વિશેષાધિકાર આપવા માટે અરજદારની પસંદગી કલેક્ટર અને હાજર રહેવા માંગતા અરજદારોની હાજરીમાં લાયસન્સિંગ સત્તાધિકારી દ્વારા ડ્રો કરીને કરવામાં આવશે. સુધારેલા નિયમોના નિયમ ૧૪ માં જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે સરકાર દ્વારા મંજૂર કરાયેલ માર્ગદર્શિકાના આધારે કમિશનર દ્વારા વિશેષાધિકારની રકમ નક્કી કરવામાં આવશે. નિયમ ૩૦(૨) માં સરકાર દ્વારા જારી કરાયેલ માર્ગદર્શિકાના આધારે લાયસન્સિંગ

સત્તાધિકારી દ્વારા દુકાનો માટે નક્કી કરાયેલા દારૂના લઘુત્તમ જથ્થાના ઉપાડ અને જો લાયસન્સધારક લઘુત્તમ જથ્થો ઉપાડવામાં નિષ્ફળ જાય તો આવનારા પરિણામોની જોગવાઈ છે. નિયમ ૩૦ ની પેટા-નિયમ (૭) જોગવાઈ કરે છે કે અરજદાર લાયસન્સ મળ્યા પછી, તમિલનાડુ પ્રોહિબિશન એક્ટ, ૧૯૩૭ તેમજ તમિલનાડુ લિકર (રિટેલ વેન્ડિંગ) રૂલ્સ, ૧૯૮૯ ના સમયાંતરે સુધારા મુજબની જોગવાઈઓ અને તે હેઠળ આપવામાં આવેલા લાયસન્સની શરતોનું પાલન કરશે.

ઉપરોક્ત આબકારી નીતિ અને એક્ટ તથા નિયમોની જોગવાઈઓ અનુસાર, ભારતીય બનાવટના વિદેશી દારૂની વિવિધ છૂટક વેચાણની દુકાનોના સંદર્ભમાં વિશેષ અધિકારો અરજદારો સાથે નક્કી કરવામાં આવ્યા હતા અને લાયસન્સિંગ સત્તાધિકારી દ્વારા વ્યવસાય કરવા માટે તેમની તરફેણમાં લાયસન્સ પણ જારી કરવામાં આવ્યા હતા. જો કે નીતિ ૨૦૦૧-૨૦૦૪ ના બ્લોક સમયગાળા માટે હતી અને હાલના લાયસન્સધારક ૨૦૦૨-૨૦૦૩ ના આબકારી વર્ષ માટે તેમના લાયસન્સના નવીનીકરણ માટે અરજી કરી શકતા હતા, તમિલનાડુ સરકારે તે જ તારીખના ત્રણ જી.ઓ.એમ.એસ. - જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૨૮, ૧૨૯ અને ૧૩૦ જારી કરીને નીતિમાં ફેરફાર કર્યો. ઉપરોક્ત ત્રણ જી.ઓ.એમ.એસ. સૂચવે છે કે સરકારને લાગ્યું કે સેવા વગરના વિસ્તારો કે જે સૂચિત નથી અને હાલના સૂચિત વિસ્તારોમાં પણ જ્યાં કલેક્ટરો

દ્વારા વધુ ક્ષમતા અને માંગ ઓળખવામાં આવી છે ત્યાં દુકાનોની સંખ્યા વધારવાની જરૂર છે. એવું પણ સૂચવવામાં આવ્યું હતું કે કોર્પોરેશન અને નગરપાલિકાઓની આસપાસના વિસ્તારોમાં આવેલી દુકાનો માટે વિશેષાધિકારની રકમ વધારી શકાય છે અને તેથી દુકાનોનું પુનઃ-વર્ગીકરણ કરવાની અને વિશેષાધિકારની રકમ ફરીથી નક્કી કરવાની જરૂર છે. પ્રોહિબિશન અને એક્સાઈઝ કમિશનરે એવું પણ સૂચન કર્યું હતું કે સૂચિત દુકાનોની સંખ્યામાં વધારો અને કોર્પોરેશન/નગરપાલિકાઓના પેરિફેરલ વિસ્તારોમાં આવેલી દુકાનો માટે વિશેષાધિકારની રકમ ફરીથી નક્કી કરવાની સાથે સાથે આબકારી મહેસૂલ વધારવા માટે વિશેષાધિકારની રકમમાં સુધારાની સાથે, સરકારે વિચારવું જોઈએ કે હાલના લાયસન્સધારકોના લાયસન્સનું નવીનીકરણ કરવાને બદલે, તમામ દુકાનો ૨૨ જૂન, ૨૦૦૧ ના અગાઉના જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૧૫ અનુસાર નવેસરથી ફાળવવામાં આવે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, તેણે નવેસરથી ડ્રો કરવાનું સૂચન કર્યું. જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૨૮ માં સમાવિષ્ટ ઉપરોક્ત ભલામણો અનુસાર, રાજ્ય સરકારે જરૂરી આદેશો પસાર કર્યા, જેમાં તમિલનાડુ સિકર (રિટેલ વેન્ડિંગ) રૂલ્સ, ૧૯૮૯ ના નિયમ ૧૪ માં નિર્ધારિત લાયસન્સના નવીનીકરણની જોગવાઈને રદ કરવા અને પુનઃ-વર્ગીકૃત દુકાનો સહિતની તમામ ૭૦૦૦ દુકાનોનો નિકાલ ૨૨ જૂન, ૨૦૦૧ ના જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૧૫ માં નિર્ધારિત પ્રક્રિયાઓ મુજબ કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો. અમુક નિયમોના આનુષંગિક સુધારા પણ કરવામાં આવ્યા હતા.

વિશેષાધિકારના પ્રશ્નમાં રહેલા હાલના ધારકો જેમણે આબકારી વર્ષ ૨૦૦૧-૨૦૦૨ માટે વ્યવસાય કરવા માટે લાયસન્સ મેળવ્યા હતા, તેમણે મદ્રાસ હાઈકોર્ટમાં રિટ પિટિશન્સ દાખલ કરીને સરકારી આદેશ નં. ૧૨૮, ૧૨૯ અને ૧૩૦ ની માન્યતાને પડકારી. વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા રિટ પિટિશન્સ સ્વીકારવામાં આવી અને ૧૬ જુલાઈ, ૨૦૦૨ ના રોજ વચગાળાના આદેશો જારી કરવામાં આવ્યા, જેમાં કોર્ટમાં આવેલા અરજદારોના સંદર્ભમાં ત્રણ મહિનાના ગાળા માટે એડ-હોક લાયસન્સ નવીનીકરણનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો. રાજ્ય દ્વારા વિદ્વાન સિંગલ જજના ઉપરોક્ત વચગાળાના આદેશ સામે ડિવિઝન બેન્ચમાં અપીલ દાખલ કરવામાં આવી અને ડિવિઝન બેન્ચે સિંગલ જજના વચગાળાના આદેશ સામેની અપીલની સુનાવણી દરમિયાન સિંગલ જજ સમક્ષ પેન્ડિંગ રહેલી રિટ પિટિશન્સને પોતાની પાસે મંગાવી લીધી અને ૨૪ જુલાઈ, ૨૦૦૨ ના આક્ષેપિત ચુકાદા દ્વારા તેનો સંયુક્ત નિકાલ કર્યો. કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરાયેલી દલીલો તેમજ નવી આબકારી નીતિ અને જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૨૮, ૧૨૯ અને ૧૩૦ ની રજૂઆતને ધ્યાનમાં લેતા, હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ એવા નિષ્કર્ષ પર આવી કે જો કે આબકારી નીતિ એ નીતિ નિર્ધારકોનો વિષય છે અને તે વેપાર સાથે સંબંધિત છે, જેના પર કોઈ પણ નાગરિક દ્વારા અધિકાર તરીકે દાવો કરી શકાય નહીં, પરંતુ અદાલત સરકારી આદેશોની વ્યાજબીતા કે અન્યથા તપાસ કરવા અને તે મનસ્વીતાની કસોટી પર ટકી શકે છે કે કેમ તેની તપાસ

કરવા માટે હકદાર હશે. ડિવિઝન બેન્ચે સરકારના આદેશોને જ્યાં સુધી તેઓ સરકારની નાણાકીય નીતિ અને આબકારી મહેસૂલમાં વધારો કરવાની જોગવાઈઓ સાથે સંબંધિત હતા ત્યાં સુધી માન્ય રાખ્યા. તેણે વિશેષાધિકાર ધારકોની દલીલને ફગાવી દીધી અને ઠરાવ્યું કે પ્રોમિસરી એસ્ટોપેલ (વચનપાલનનો સિદ્ધાંત) અને લેજિટિમેટ એક્સપેક્ટેશન (વાજબી અપેક્ષા) ના સિદ્ધાંત લાગુ પડશે નહીં. પરંતુ હાલના લાયસન્સધારકોના નવીનીકરણને નાબૂદ કરવા અને દુકાનો માટે નવેસરથી ડ્રો કરવાની પ્રક્રિયાને અનુસરવાની જોગવાઈઓના સંબંધમાં, કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર આવી કે ઉપરોક્ત જોગવાઈને આબકારી મહેસૂલ વધારવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે બિલકુલ કોઈ લેવાદેવા નથી અને તે માત્ર હાલના લાયસન્સધારકોને નવીનીકરણનો વિકલ્પ પસંદ કરતા રોકવા માટે હતી, ભલે જૂન, ૨૦૦૧ માં જાહેર કરાયેલ આબકારી નીતિ ૨૦૦૧-૨૦૦૪ ના બ્લોક સમયગાળા માટે હતી. કોર્ટે ઉપરોક્ત સુધારેલી આબકારી નીતિને સંપૂર્ણપણે ગેરવાજબી અને મનસ્વી ગણાવી, કારણ કે તેને આબકારી મહેસૂલ વધારવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે કોઈ સંબંધ નથી કે જેના માટે નવી નીતિ રજૂ કરવામાં આવી હતી. કોર્ટે અંતે નીચેના નિર્દેશો સાથે મામલાનો નિકાલ કર્યો:

"(૧) સરકાર નક્કી કર્યા મુજબ ૭,૦૦૦ દુકાનો સુધી ભારતીય બનાવટના વિદેશી દારૂના છૂટક વેચાણના વિશેષાધિકાર આપવા સાથે આગળ વધવા માટે સ્વતંત્ર છે.

(૨) પરંતુ સરકાર આબકારી વર્ષ ૨૦૦૧-૨૦૦૨ માટે લાયસન્સ ધરાવતા અને અરજદારો પાસે રહેલા છૂટક વેચાણના સ્થળોને વળગી રહેશે અને ૮.૭.૨૦૦૨ ના જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૨૯ માં નિર્ધારિત રકમ અને વિશેષાધિકારની રકમની વસૂલાત માટે દુકાનોના પુનઃ-વર્ગીકરણને ધ્યાનમાં લઈને અરજદારો દ્વારા વિશેષાધિકારની રકમ જમા કરાવ્યા પર અરજદારોના આબકારી વર્ષ ૨૦૦૨-૨૦૦૩ માટેના લાયસન્સનું નવીનીકરણ કરશે.

(૩) અરજદારો માટે નવીનીકરણની ઉપરોક્ત સુવિધા ત્યારે જ ઉપલબ્ધ થશે જો અરજદારો ૩૧ જુલાઈ, ૨૦૦૨ ના રોજ અથવા તે પહેલાં જરૂરી રકમ જમા કરાવશે.

(૪) કોઈપણ કારણોસર, જો નવીનીકરણમાં વિલંબ થાય, તો અરજદારો લાયસન્સ મળે ત્યાં સુધી વિશેષાધિકારની રકમના પ્રમાણસર ચૂકવણી કરીને છૂટક વેચાણ માટે હકદાર રહેશે.

(૫) સરકાર, કમિશનર અને તમામ જિલ્લા કલેક્ટરો ૭,૦૦૦ માંથી દુકાનોને તેમને યોગ્ય લાગે તે સ્થળોએ પુનઃ-સ્થાપિત કરવા માટે હકદાર રહેશે, પરંતુ અરજદારો દ્વારા ચલાવવામાં આવતી દુકાનોનું રક્ષણ કર્યા

પછી જ."

મદ્રાસ હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચનો આ જ આદેશ છે જે તમામ સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન્સમાં પડકારનો વિષય છે.

તમિલનાડુ રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી કે.કે. વેણુગોપાલને ખૂબ જ વિસ્તારપૂર્વક સાંભળ્યા પછી અને પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી પી. ચિદમ્બરમને સાંભળ્યા પછી, જો કે અમને મદ્રાસ હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના આક્ષેપિત ચુકાદામાં કોઈ ખામી જણાઈ નથી અને અમે સામાન્ય રીતે સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન્સ ફગાવી દીધી હોત, પરંતુ શ્રી વેણુગોપાલે લાંબી દલીલ કરી હતી અને આક્ષેપિત ચુકાદામાં આપવામાં આવેલા અમુક નિર્દેશોમાં ફેરફાર કરવાની જરૂર હોવાથી, અમે પિટિશન્સ ફગાવી દેતી વખતે તેને નોંધવાનું અને તેનો જવાબ આપવાનું ઉચિત માન્યું.

રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી કે.કે. વેણુગોપાલે દલીલ કરી હતી કે કોઈ નાગરિક પાસે નશાકારક દારૂના છૂટક વેચાણનો કોઈ સહજ અધિકાર નથી અને તે નાગરિકનો વિશેષાધિકાર નથી. કારણ કે તે સમાજ માટે જોખમ ધરાવતો વ્યવસાય છે, તેથી તેને સંપૂર્ણપણે પ્રતિબંધિત કરી શકાય છે અથવા તેને એવી શરતો હેઠળ મંજૂરી આપી શકાય છે કે જે તેના દુષણોને

મહત્તમ હદ સુધી મર્યાદિત કરશે. રાજ્યની ધારાસભા અથવા કારોબારી સરકાર નશાકારક દારૂના વેચાણના વ્યવસાયને તેના દુષણો ઘટાડવા અથવા તેને સંપૂર્ણપણે દબાવવા માટે નિયંત્રિત કરવા માટે સંપૂર્ણ સક્ષમ છે. દારૂનો વ્યવસાય કરવાનો નાગરિકનો તે અધિકાર હોવાથી અને આક્ષેપિત આદેશો દ્વારા રાજ્ય સરકારે આબકારી મહેસૂલ વધારવા માટે હાલની નીતિમાં ફેરફાર કર્યો હોવાથી, હાઈકોર્ટ તેમાં હસ્તક્ષેપ કરી શકી ન હોત. શ્રી વેણુગોપાલે વધુમાં એવી દલીલ પણ કરી હતી કે વિશેષાધિકાર મેળવનાર પાસે લાયસન્સના નવીનીકરણનો કોઈ અધિકાર નથી અને સુધારેલી જોગવાઈઓ નવા આબકારી વર્ષ માટે દાખલ કરવામાં આવી હોવાથી, હાઈકોર્ટે તેને મનસ્વી ગણવામાં ભૂલ કરી છે. આ દલીલના સમર્થનમાં, આ અદાલતના *મદ્રાસ સિટી વાઈન મર્ચન્ટ્સ એસોસિએશન અને અન્ય વિરુદ્ધ તમિલનાડુ રાજ્ય અને અન્ય*, [૧૯૯૪] ૫ એસ.સી.સી. ૫૦૯ ના કેસમાં લીધેલા નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો. શ્રી વેણુગોપાલના જણાવ્યા મુજબ, અમલમાં રહેલા નિયમો અનુસાર, હાલના લાયસન્સધારકો દારૂના લઘુત્તમ જથ્થાનો ઉપાડ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હોવાથી; રાજ્યને આબકારી મહેસૂલમાં નુકસાન થયું છે અને તેથી, આબકારી મહેસૂલ વધારવા માટે, એવા વેપારના સંદર્ભમાં નવી નીતિ ઘડવામાં આવી હોવાથી કે જેના પર કોઈ નાગરિક મૂળભૂત અધિકારનો દાવો કરી શકતો નથી, અદાલત તે આધારે તેમાં હસ્તક્ષેપ કરવા માટે ન્યાયી ન હતી કે તમામ દુકાનો માટે નવો ડ્રો કરવાનો નિર્ણય મનસ્વી અને ગેરવાજબી છે.

બીજી તરફ હાલના લાયસન્સધારકો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી ચિદમ્બરમે દલીલ કરી હતી કે હાઈકોર્ટ સરકારી આદેશના માત્ર તે ભાગને રદ કરવામાં સંપૂર્ણપણે ન્યાયી હતી કે જેને આબકારી મહેસૂલ વધારવાના ઉદ્દેશ્ય સાથે કોઈ લેવાદેવા ન હોવાનું ઠર્યું હતું. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે લાયસન્સધારકો સરકાર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલી વિશેષાધિકાર ફી ચૂકવવા સંમત છે અને આબકારી સત્તાધિકારીઓ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવતી દારૂના ઉપાડની મર્યાદાથી પણ બંધાયેલા રહેશે. શ્રી ચિદમ્બરમના જણાવ્યા મુજબ, આક્ષેપિત ચુકાદામાં કોઈ ભૂલ નથી, જેમાં સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૩૬ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને આ અદાલતે કોઈ હસ્તક્ષેપ કરવાની જરૂર હોય.

અમે પક્ષકારોની પરસ્પર દલીલો તેમજ ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલોના સમર્થનમાં ટાંકવામાં આવેલા નિર્ણય પર ધ્યાનપૂર્વક વિચાર કર્યો છે. જ્યાં સુધી હાનિકારક અથવા જોખમી માલના વેપારનો સંબંધ છે, કોઈ પણ નાગરિક તેમાં વેપાર કરવાનો દાવો કરી શકે નહીં અને નશાકારક દારૂ હાનિકારક પદાર્થ હોવાથી, કોઈ પણ નાગરિક નશાકારક દારૂના છૂટક વેચાણ માટેના સહજ અધિકારનો દાવો કરી શકે નહીં. રાજ્યના નાગરિકના વિશેષાધિકાર તરીકે તેનો દાવો કરી શકાય નહીં. તે સ્થિતિ હોવાથી, રાજ્ય જે કોઈ પણ નિયંત્રણ લાદે છે, તે અનુચ્છેદ ૧૮(૬) ના અર્થમાં વાજબી નિયંત્રણ હોવું જોઈએ અને નિયંત્રણની

વ્યાજબીતા દરેક વેપારમાં અલગ અલગ હોય છે અને તમામ વેપાર માટે કોઈ ચોક્કસ નિયમ નક્કી કરી શકાતો નથી. તમિલનાડુ સરકાર નશાકારક દારૂના વેપારને નાબૂદ કરવાનો આશય ધરાવતી નથી અને તે જે કરવા માંગે છે તે આબકારી મહેસૂલ વધારવા માટે તેની નીતિમાં ફેરફાર કરવાનો છે. તે ઉદ્દેશ્યને ધ્યાનમાં રાખીને સરકારી આદેશોના નવા સેટ હેઠળ, ભારતીય બનાવટના વિદેશી દારૂના છૂટક વેચાણ માટે મોટી સંખ્યામાં દુકાનો કરવામાં આવી છે, દુકાનોનું પુનઃ-વર્ગીકરણ કરવામાં આવ્યું છે, છૂટક દુકાનોનું પુનઃ-ગોઠવણ અને સ્થળાંતર કરવામાં આવ્યું છે, વિશેષાધિકાર ફીની રકમમાં વધારો કરવામાં આવ્યો છે અને હાઈકોર્ટ આ તમામ શરતોને એ આધારે માન્ય રાખી છે કે તે આબકારી મહેસૂલના વધારા સાથે સંબંધિત છે. પરંતુ જ્યાં સુધી નવીનીકરણના અધિકારનો સંબંધ છે, ૨૦૦૧-૨૦૦૨ ની આબકારી નીતિમાં, ૨૦૦૧-૨૦૦૪ ના બ્લોક સમયગાળા માટેના જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૧૫ માં પ્રતિબિંબિત થયા મુજબ, તે સ્પષ્ટપણે નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હોવાથી, રાજ્ય સરકાર તેને રદ કરી શકી ન હોત અને ૭,૦૦૦ દુકાનોના સંદર્ભમાં વિશેષાધિકારો નક્કી કરવા માટે ફરીથી તે જ ડ્રો કરવાની પ્રક્રિયા અપનાવવાનો નિર્દેશ આપી શકી ન હોત કારણ કે તેને આબકારી મહેસૂલ વધારવા સાથે કંઈ લેવાદેવા નથી. અમારી પૂરછા પર કે આ આબકારી મહેસૂલના વધારાને હાંસલ કરવામાં કેવી રીતે મદદરૂપ થશે, શ્રી વેણુગોપાલ અમને સંતોષકારક જવાબ આપી શક્યા ન હતા અને અમારા મતે, હાઈકોર્ટ યોગ્ય રીતે એવા નિષ્કર્ષ પર આવી હતી કે ઉપરોક્ત નિર્ણય રાજ્ય

સરકાર દ્વારા લેવામાં આવેલ મનસ્વી અને તરંગી નિર્ણય સિવાય બીજું કંઈ નહોતું, જેનો હેતુ માત્ર હાલના લાયસન્સધારકોને નવા ડ્રો દ્વારા વ્યક્તિઓના નવા જૂથથી બદલવાનો હતો. જો કે અગાઉની નીતિ હેઠળના લાયસન્સધારકો નવીનીકરણના સંપૂર્ણ અધિકારનો દાવો ન કરી શકે પરંતુ તે નકારી શકાય નહીં કે ૨૦૦૧-૨૦૦૪ ના બ્લોક સમયગાળા માટે વિકસિત આબકારી નીતિ અને એક્ટ તથા નિયમોની સંબંધિત જોગવાઈઓ સાથે વંચાતા જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૧૫ નવીનીકરણના કેસની કલ્પના કરે છે અને આ ખુદ આબકારી કમિશનરની ભલામણો પરથી પણ સ્પષ્ટ થાય છે જેના આધારે રાજ્ય સરકાર સુધારેલી નીતિ અને જી.ઓ.એમ.એસ. નં. ૧૨૮, ૧૨૯ અને ૧૩૦ દ્વારા નવા નિયમો લાવી હતી. તેથી, અમને મદ્રાસ હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના નિષ્કર્ષની પુષ્ટિ કરવામાં કોઈ સંકોચ નથી કે જી.ઓ.એમ.એસ. ના તે ભાગો જે હાલના લાયસન્સધારકોને આપવામાં આવેલા વિશેષાધિકારોના બિન-નવીનીકરણ સાથે સંબંધિત છે (જો તેઓ એક્ટ અને નિયમોની અન્ય શરતો પૂરી કરતા હોય તો), તે મનસ્વી છે. તેથી, વર્તમાન જી.ઓ.એમ.એસ. હેઠળ હાલના લાયસન્સધારકોના નવીનીકરણના અધિકારને રદ કરવાના સંબંધમાં હાઈકોર્ટના નિષ્કર્ષમાં હસ્તક્ષેપ કરવા માટે અમે પ્રેરાતા નથી જે હાઈકોર્ટ સમક્ષ વિચારણા માટે આવ્યા હતા. તેથી, સ્વાભાવિક રીતે, યોગ્ય આબકારી સત્તાધિકારીએ લાયસન્સના નવીનીકરણ માટેના અરજદારોના કેસનો નિર્ણય નિયમો તેમજ લાયસન્સની અન્ય શરતો અનુસાર લેવો પડશે. શ્રી ચિદમ્બરમે ખૂબ જ ન્યાયી

રીતે જણાવ્યું હતું કે પ્રતિવાદીઓમાંથી કોઈને પણ નિયમો અને લાયસન્સની શરતો દ્વારા સંચાલિત થવા સામે કોઈ ફરિયાદ નથી, જેમાં લઘુત્તમ ઉપાડની જોગવાઈ કરતી શરતોનો સમાવેશ થાય છે. પરંતુ હાઈકોર્ટે જે રીતે નિર્દેશો જારી કર્યા છે, તે અમને મેન્ડમસ જારી કરવાના નિયમોને અનુરૂપ જણાતા નથી. એકવાર કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે એક્ટ અથવા નિયમો અથવા સરકારી આદેશની અમુક જોગવાઈઓ મનસ્વી છે, તો કોર્ટ તેને રદ કરશે અને અરજદારોના કેસો સાથે કામ કરવા માટે કાયદા હેઠળના યોગ્ય સત્તાધિકારી પર બાબત છોડી દેશે. તે દૃષ્ટિકોણથી, કલમ (૨), કલમ (૩) અને કલમ (૪) માં સમાવિષ્ટ નિર્દેશોમાં ફેરફાર જરૂરી છે. તેથી, અમે આદેશિત ચુકાદાની ઉપરોક્ત કલમોને નીચેના નિર્દેશો દ્વારા બદલીએ છીએ: એચ

સક્ષમ સત્તાધિકારી/રાજ્ય સરકાર લાયસન્સના નવીનીકરણ માટેની અરજી પર કાયદા અનુસાર વિચાર કરશે અને લાયસન્સમાં લઘુત્તમ ઉપાડની શરત સહિતની તમામ શરતોનો સમાવેશ કરવા માટે હકદાર રહેશે. એ ઉલ્લેખ કરવાની જરૂર નથી કે વિશેષાધિકાર ધરાવતા લાયસન્સધારકો અગાઉ ઉલ્લેખિત ત્રણ જી.ઓ.એમ.એસ. માં સમાવિષ્ટ વિશેષાધિકારની રકમમાં વધારો તેમજ દુકાનોના પુનઃ-વર્ગીકરણથી બંધાયેલા રહેશે. એ પણ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે નવીનીકરણની સુવિધા તે હાલના લાયસન્સધારકો માટે ઉપલબ્ધ રહેશે, જેમણે ખુદ હાઈકોર્ટ દ્વારા આદેશ અપાયા મુજબ ૩૧ જુલાઈ, ૨૦૦૨ ના રોજ અથવા તે

પહેલાં જરૂરી રકમ જમા કરાવી દીધી હતી. અમે એવો પણ નિર્દેશ આપીએ છીએ કે આ લાયસન્સધારકો દ્વારા આબકારી વર્ષ ૨૦૦૨-૨૦૦૩ માટે પહેલેથી ચૂકવવામાં આવેલી વિશેષાધિકાર ફી યોગ્ય રીતે એડજસ્ટ કરવામાં આવશે. આક્ષેપિત ચુકાદામાં સમાવિષ્ટ નિર્દેશોની કલમ (૧) અને (૫) યથાવત રહેશે.

શ્રી વેણુગોપાલે તમિલનાડુ સરકારના પ્રોહિબિશન અને એક્સાઈઝ વિભાગના સચિવ દ્વારા આ અદાલતમાં દાખલ કરવામાં આવેલી એક સોગંદનામાનો સંદર્ભ આપ્યો હતો, જેમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે રાજ્ય સરકાર હાલના લાયસન્સધારકોની તરફેણમાં નવીનીકરણ આપવા પર વિચાર કરવા તૈયાર રહેશે, શરત એટલી કે તેઓ આ અદાલતને એવી બાંહેધરી આપે કે તેઓ વર્તમાન વર્ષ તેમજ પાછલા આબકારી વર્ષ ૨૦૦૧-૨૦૦૨ દરમિયાન લઘુત્તમ ઉપાડને લગતા નિયમો અને શરતોનું પાલન કરશે અને તેમના દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ પિટિશન્સ પાછી ખેંચી લેશે, જે મદ્રાસ હાઈકોર્ટમાં પેન્ડિંગ છે. આબકારી વર્ષ ૨૦૦૨-૨૦૦૩ માટેના લઘુત્તમ ઉપાડનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી, પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા શ્રી ચિદમ્બરમે ન્યાયી રીતે જણાવ્યું હતું કે પ્રતિવાદીઓ તેનું પાલન કરશે. પરંતુ જ્યાં સુધી પાછલા આબકારી વર્ષ માટેના લઘુત્તમ ઉપાડનો સંબંધ છે, વિશેષાધિકાર આપતી વખતે અને લાયસન્સ જારી કરતી વખતે તે નહોતું, પરંતુ પછીના તબક્કે દાખલ કરવામાં આવ્યું હોવાથી, તેની કાયદેસરતા મદ્રાસ હાઈકોર્ટ સમક્ષ વિચારણાનો વિષય છે અને

અમે તેના પર કોઈ અભિપ્રાય વ્યક્ત કરતા નથી.

આ સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન્સ તદનુસાર અગાઉ જણાવ્યા મુજબ સુધારેલા નિર્દેશો સાથે ફગાવી દેવામાં આવે છે. જી

પિટિશન્સ ફગાવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.